

Ärendenummer
TRV 2025/30808
Motpartens ärendenummer
KN2025/00609

Dokumentdatum
2025-06-05

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
kn.nm@regeringskansliet.se
Diariet
Webb- och projektstöd
Verksgemensam styrning

Remissvar – Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF)

Trafikverket har tagit del av Klimat- och näringslivsdepartementets remiss ”Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF)”, SOU 2025:21. Nedan följer svar kopplat betänkandes förslag som berör Trafikverket

- Förslag om upptag och utsläpp av växthusgaser på bebyggd mark (rubrik 10)
- Förslag om ökat nettoupptag i träprodukter (rubrik 11)
- Förslag om skydd av natur (rubrik 13)

Förslag om uppdrag att utveckla verktyg för att mäta effekter av exploatering på nettoupptaget av växthusgaser (rubrik 10.1)

Trafikverket tillstyrker Miljömålsberedningens förslag att SLU får i uppdrag att tillsammans med Boverket, Naturvårdsverket och Trafikverket vidareutveckla ett gemensamt verktyg men att finansieringen av verktyget behöver förtydligas (s. 275). Vi bedömer att det finns behov av ett verktyg med samsyn gällande underlagsdata och beräkningsmetodik. Utveckling av ett gemensamt verktyg bedöms mer effektivt för att beräkna exploateringens effekter än att enskilda aktörer utvecklar egen metodik/verktyg. Trafikverket har redan gjort vissa initiala beräkningar för att uppskatta klimatpåverkande utsläpp från

Ärendenummer
TRV 2025/30808
Motpartens ärendenummer
KN2025/00609

Dokumentdatum
2025-06-05

exploatering av skogsklädd våtmark och ser ett värde i att kunna öka kvaliteten på dessa.

Detaljerad synpunkt (sida 276): Se över faktauppgifter gällande andel av Sveriges yta som utgörs av bebyggd mark. Enligt SCB¹ är 3 procent av Sveriges yta, bebyggd och anlagd mark och att den uppgår till 1,3 miljoner ha.

Förslag om begränsning av när torvmark får tas i anspråk för exploatering (rubrik 10.2)

Trafikverket tillstyrker förslaget (s. 29 respektive 281) men anser att det behöver tydliggöras i förarbetena att transportinfrastruktur är ett väsentligt samhällsintresse som kan få ta torvmark i anspråk och kompensera för detta. Trafikverket förutsätter också att förändringen inte leder till längre handläggningstider. Vi välkomnar dialog i det fortsatta arbetet med ändringar i 3 kapitlet i Miljöbalken, och bidrar gärna med vår kunskap.

Förslaget om kompensationsåtgärder bedöms innebära en ökad kostnad för Trafikverket, förutsatt att det är fråga om kompensationsåtgärder som är tillgängliga för Trafikverket som statlig myndighet.

Det finns otydligheter kring hur Trafikverket som statlig verksamhetsutövare får kompensera för de ökade utsläpp av växthusgaser som exploatering i form av anläggande av vägar och järnvägar kan innebära. Förslaget behöver därför kompletteras med tydligare förutsättningar som tillgängliga kompensationsåtgärder eller avtalsformer. Detta skulle öka möjligheten att planera kostnadseffektivt och med kostnadskontroll.

Förslag om ökat nettoupptag i träprodukter (rubrik 11)

När det gäller förslaget om ökat nettoupptag i träprodukter (s. 285) bedömer Trafikverket att det finns en viss potential för användning av långlivade träprodukter inte bara i byggnader utan även i anläggningsbyggande.

Förslag om att utveckla arbetet med artrika vägkanter, järnvägsmiljöer och alléer så att dessa kan rapporteras som OECM (rubrik 13.1.4)

Trafikverket tillstyrker förslaget (s. 366) om att teckna inomstatliga överenskommelser med Naturvårdsverket för rapportering av OECM:er för de artrika infrastrukturmiljöer som har god skötselstatus. Genom detta kan

¹ <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/miljo/marken-i-sverige/> 2025-05-08.

Ärendenummer
TRV 2025/30808
Motpartens ärendenummer
KN2025/00609

Dokumentdatum
2025-06-05

Trafikverkets arbete med artrika infrastrukturmiljöer bidra till Sveriges åtaganden enligt restaureringsförordningen.

Transportinfrastrukturen innehåller livsmiljöer av värde för den biologiska mångfalden och Trafikverket har ett pågående systematiskt arbete för att åtgärda och restaurera artrika miljöer och öka andelen med god skötselstatus.

Trafikverket bedömer att 25 procent av förslagets geografiskt utpekade miljöer har god skötselstatus, undantaget trädsäkringszonerna. God skötselstatus innebär att miljöerna hyser värden som bidrar till biologisk mångfald. Trafikverkets preliminära bedömning är att artrika miljöer med god skötselstatus motsvarar kriterier för rapportering som OECM.

Miljömålsberedningens förslag innebär att ca 75 procent av Trafikverkets artrika miljöer samt utpekade trädsäkringszoner, behöver utvecklas för att uppfylla kriterier för OECM.

Till 2030 bedömer Trafikverket att förslaget inte är genomförbart. Det är en omfattande verksamhet att på så kort tid restaurera i storleksordningen 3000 artrika infrastrukturmiljöer, vilket motsvarar betänkandets förslag. Vare sig Trafikverket eller marknaden har förmåga att under en femårsperiod restaurera dessa volymer till OECM-status. Trafikverket avstyrker därför Miljömålsberedningens förslag (s. 365) sett till de volymer som föreslås fram till 2030.

Trafikverket bedömer att det ur ett nationellt perspektiv inte är givet att det mest fördelaktiga är att öka arealen artrika vägkanter på just det statliga vägnätet. Trafikverket bedömer att förslaget från Miljömålsrådets årsrapport 2021² om att utveckla befintligt system för ekonomiskt stöd till enskilda väghållare kan vara mer effektivt.

Trafikverkets artrika miljöer kan endast utgöra en begränsad del av Sveriges totala åtaganden mätt i arealer. Samtidigt är Trafikverkets artrika miljöer viktiga för många arters spridningsförmåga och rörelse i landskapet. Bilaga 7 i restaureringsförordningen³ anger att den nationella restaureringsplanen ska förbättra konnektiviteten mellan livsmiljöer och möjligheten för arter att förflytta sig i ett förändrat klimat. Trafikverkets artrika miljöer kan därför

² Miljömålsrådets årsrapport 2021 inklusive förslag till regeringen, Naturvårdsverkets ärendenummer NV-02027-15.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 av den 24 juni 2024 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

Ärendenummer
TRV 2025/30808
Motpartens ärendenummer
KN2025/00609

Dokumentdatum
2025-06-05

beskrivas dels som arealmått och dels som spridningsfunktion mellan områden.

Trafikverkets möjligheter att agera utanför egen anläggning

Idag är Trafikverkets möjligheter att förvalta och restaurera artrika miljöer begränsade till det område som tagits i anspråk för anläggningen.

Trafikverkets sektorslagstiftning ger inte rätt att ta ytor i anspråk utöver vad som behövs för anläggningens funktion, och kompensationsåtgärder utanför anläggningen kan därför endast komma till stånd i undantagsfall, genom frivilliga avtal som inte kräver särskilt mandat. Denna begränsning gäller även inom de servitut för trädsäkringszoner som finns längs järnväg.

För att öka möjligheterna för Trafikverket att agera effektivt vid restaurering och kompensation för utsläpp av växthusgaser finns förslag på att Trafikverket ska ges möjlighet att nyttja naturvårdsavtal, vilket fördes fram i Miljömålsrådets årsrapport 2021⁴ och i Trafikverkets inriktningsunderlag för infrastrukturplanering⁵. Ett krav på kompensationsåtgärder vid ianspråktagande av torvmark och restaurering av natur förutsätter att Trafikverket har mandat för användbara avtalsformer. Om Trafikverket ges utökade förutsättningar och verktyg kan vi bidra än mer till Sveriges åtaganden enligt de båda EU-förordningarna.

Beredning

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit Ulrika Lundin, utredningsledare, enhet Miljö. Samråd har skett med Johanna Dillén, tillförordnad avdelningschef, måldirektör Sven Hunhammar och Malin Kotake, chef enhet Miljö. I den slutliga beredningen har Ulrika Geeraeds, chef verksamhetsområde Planering samt Josefin Brannestam, kontaktperson Verksamhetsområde styrning deltagit.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

⁴ Miljömålsrådets årsrapport 2021 inklusive förslag till regeringen, Naturvårdsverkets ärendenummer NV-02027-15.

⁵ Inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026-2037, Trafikverkets publikation 2024:003.

Ärendenummer
TRV 2025/30808
Motpartens ärendenummer
KN2025/00609

Dokumentdatum
2025-06-05

Ulrika Lundin
Utredningsledare

ulrika.lundin@trafikverket.se
Direkt: 010-123 12 57
Mobil: 076-496 32 95

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2025/30808, Motpartens ärendenummer KN2025/00609, Dokumentdatum 2025-06-05, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.